

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING ERKIN FIKIRLASHINI SHAKLLANTIRISHDA INTERFAOL USULLARNING AHAMIYATI

Soliha Safarova Ilhomovna

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, Fan va Innovatsiyalar Vazirligi
Buxoro Davlat Pedagogika Instituti Ta'lim tarbiya nazariyasi va metodikasi (Maktabgacha ta'lim)
birinchi bosqich talabasi

E-pochta: solihisafarova859@gmail.com

Tel: +998938734181

Kamilova Gulmira Alimovna

Ilmiy rahbar: p. f. h. prof

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14503186>

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi va erkin fikirlashini yaxshilashda, ularda o'z fikrini erkin bayon eta olish qobiliyatini shakllantirishda interfaol metodlar, interfaol usullar, interfaol o'yinlarning ahamiyati va qo'llash usullari haqida atroflicha ma'lumot berib o'tilgan shuning bilan bir qatorda taklif va qo'shimchalar ham keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: interfaol metodlar, interfaol usullar, interfaol o'yinlar, maktabgacha ta'lim, interaktiv usullar, erkin fikrlash, yaratuvchanlik, bolalar rivojlanishi.

THE IMPORTANCE OF INTERACTIVE METHODS IN FORMING FREE THINKING OF PRESCHOOL CHILDREN

Abstract. This article provides detailed information about the importance and application of interactive methods, interactive methods, interactive games in improving the development and free thinking of preschool children, and forming their ability to freely express their opinions. suggestions and additions are also mentioned in the line.

Key words: interactive methods, interactive methods, interactive games, preschool education, interactive methods, free thinking, creativity, children's development.

ЗНАЧЕНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ В ФОРМИРОВАНИИ СВОБОДНОМЫШЛЕНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ

Аннотация. В данной статье представлена подробная информация о значении и применении интерактивных методов, интерактивных методов, интерактивных игр в совершенствовании развития и свободного мышления детей дошкольного возраста, формировании у них способности свободно выражать свое мнение, также в строке упоминаются предложения и дополнения.

Ключевые слова: интерактивные методы, интерактивные методы, интерактивные игры, дошкольное образование, интерактивные методы, свободное

KIRISH

Maktabgacha yosh – bu inson hayotidagi eng muhim davr. Agar bolalikdagi tajribalar insonning kelajagini belgilasa, unda maktabgacha ta'lim muassasalarida berilayotgan bilim va ko'nikmalar bolaning intellektual rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Bu davrda bolalarning erkin fikrlashi, yaratuvchanligini rivojlantirish uchun interaktiv usullardan foydalanish ayni muddaodir.

Har bir pedagog ijodkorona ishlashga harakat qiladi. U ustalik bilan bolaga bilim berishda o'z maqsadiga erishish uchun tinmay harakat qiladi. O'yindagi bola doimo ijrochi sifatida emas, balki uning faoliyatini yaratuvchisi sifatida ko'rinadi. Pedagogning asosiy maqsadi bolalardagi xotirani, fikrlashni, tasavvurni va nutqni rivojlantirish uchun o'yin usulidan foydalanishdir.

Jahon ta'lim tizimida kreativlikni rivojlantirishning psixologik- pedagogik xususiyatlarini aniqlashtirish, kreativlikni rivojlantirishga doir ta'limiy faoliyatni tashkil etishning metodik tizimini takomillashtirish, ta'lim oluvchilarning kreativ faoliyatini amalga oshirish hamda innovatsion pedagogik texnologiyalarini ishlab chiqishga doir qator ilmiy izlanishlar olib borilmoqda. Hozirgi paytda ta'lim tizimida, shu jumladan, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ta'lim-tarbiya jarayonida ta'limga oid o'yinlar va interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanish alohida o'rin tutmoqda.¹ Psixolog N.Boymurodovning ta'kidlashicha, materialni muvaffaqiyatli o'zlashtirishda, avvalo diqqat kuchi belgilanadi, ba'zi tarbiyalanuvchilarni o'rtoqlaridan orqada qolib ketishlari, ularning aql-idrok yoki xotiralarini zaifligidan emas, balki diqqatlarining bo'shligidan kelib chiqadi.

Interfaol o'yinlar esa, barcha bolalarni diqqatlarini o'zlariga jalb qiladilar. N.Boymurodov yosh bolalarning idroki to'g'risida quyidagilarni yozgan: "Maktabgacha yoshdagi bolaning hayotida o'yin hukmronlik qiladi va o'yin tufayli bolaning idroki ham rivojlanadi, chunki bola o'yinga aloqasi bo'lgan buyumga ko'proq e'tibor berib qaraydi va o'z o'yinida atrofdagi hayotni aks ettiradi. O'yin, rasm chizish va shunga o'xshash mashg'ulotlar tufayli bolada kuzata bilish qobiliyati ham rivojlanadi"²

Interaktiv usullarning ahamiyati

Interaktiv usullar – bu bolalarni o'quv jarayoniga faol jalb qilishga qaratilgan o'qitish

¹ Vosiljonov, A., & Isaqova, X. (2023). EFFECTIVENESS OF MOTHER TONGUE EDUCATION IN THE PRIMARY GRADES. International journal of advanced research in education, technology and management, 2(2).

² O.Erkaboyev, D.Tursunova. Aqliy tarbiyasini shakllantirishda sharq allomalari qarashlaridan foydalanish . PEDAGOG, 2023. 59-61

usullaridir. Ular orqali bolalar o'z fikrlarini erkin ifoda etish, mulohaza yuritish, mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Interfaol usullar quyidagilarning rivojlanishida juda ham yaxshi foyda beradi.

- *Faol ishtirok*: Interaktiv usullar bolalarni passiv tomoshabindan faol ishtirokchiga aylantiradi. Ular o'yinlar, topshiriqlar, muhokamalar orqali bilim olishadi.

- *Yaratuvchanlikni rivojlantirish*: Bu usullar bolalarning tasavvurini, xayolini, yaratuvchanlik qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

- *Muloqot ko'nikmalarini shakllantirish*: Boshqa bolalar bilan hamkorlikda ishlash, o'z fikrlarini bayon etish, boshqalarning fikrlarini tinglash orqali bolalar muloqot ko'nikmalarini orttiradilar.

- *Qiziqishni oshirish*: Interaktiv usullar o'quv jarayonini qiziqarli va mazmunli qilib qo'yadi, bu esa bolalarning bilimga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Maktabgacha ta'limda interaktiv usullarni qo'llash uchun misollar:

- *Rollik o'yinlar*: Bolalar turli kasb egalarining rolini o'ynab, jamiyatdagi o'z o'rnini anglab yetadilar.

- *Muhokamalar*: Bolalar turli mavzularda muhokama qilish orqali o'z fikrlarini bayon etish, boshqalarning fikrlarini tinglash va hurmat qilishni o'rganadilar.

- *Proektlar*: Bolalar muayyan mavzu bo'yicha qo'shma loyihalar ustida ishlash orqali mustaqil fikrlash, hamkorlik qilish va natijaga erishishga o'rganadilar.

- *Tvorcheskiy ishlar*: Rasm chizish, haykaltaroshlik, qo'l mehnati – bularning barchasi bolalarning yaratuvchanlik qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.³

Bu kabi usullardan foydalanish bolalarning darsga bo'lgan qiziqishini juda ham yuqori bo'lishiga va bolalarda intellektual qobiliyatning yanada yaxshilanishiga katta yordam beradi.

TAKLIF VA XULOSALAR

Interaktiv usullar maktabgacha yoshdagi bolalarning erkin fikrlashini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ular orqali bolalar bilim olishdan zavqlanadilar, o'zlarini erkin his qiladilar va kelajakda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni egallab oladilar.

Qo'shimcha ma'lumotlar:

- *Interaktiv o'qitish texnologiyalari*: kompyuter o'yinlari, taqdimotlar, videoroliklar.

- *Interaktiv o'quv materiallari*: kartochkalar, kubiklar, konstruktorlar.

- *Interaktiv taxa*: zamonaviy maktabgacha ta'lim muassasalarida interaktiv taxtalardan foydalanish bolalarning qiziqishini yanada oshiradi.

Tavsiyalar

- Maktabgacha ta'lim muassasalarida interaktiv usullarni keng qo'llash.

³ Nabijonova, F. (2022). Boshlangich sinflarda didaktik oyinlarning ahamiyati: Nabijonova Feruza. Qo'qon universitetining ilmiy materiallar bazasi, 1(000006).

- Pedagoglarni interaktiv usullar bo'yicha doimiy ravishda malaka oshirib borish.
- Ota-onalarni bolalarining ta'limiga jalb qilish, ularga interaktiv o'yinlar va mashg'ulotlarni tavsiya etish.

REFERENCES

1. O.Erkaboyev, D.Tursunova. Aqliy tarbiyasini shakllantirishda sharq allomalari qarashlaridan foydalanish . PEDAGOG, 2023. 59-61
2. Kholikova, D. M. (2021). DEVELOPMENT OF INNOVATIVE THINKING SKILLS IN HIGHER EDUCATION STUDENTS. *Theoretical & Applied Science*, (6), 549-552.
3. Maxsitovna, K. D. (2022). Pedagogical Problems of Child Raising in the Uzbek Family. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 5, 542-546.
4. Najmiddinov, E. (2022). THE SIGNIFICANCE OF NATURE IN THE FORMATION OF PRESCHOOL CHILDREN IN THE IDEAL GENERATION. *Science and Innovation*, 1(8), 149-154.
5. Xolmatova, Z. T., & Xolikova, D. M. (2022). TALABALARDA INNOVASION FIKRLASH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH VARIVOJLANTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH MODELI. *International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences*, 2(4), 139-144.
6. Vosiljonov, A. (2022). Basic theoretical principles of corpus linguistics. *Academicia Globe: Inderscience Research*, 3(2), 1-3.
7. Dिल्фуза, S., Nabijonova, F., & Matlubaxon, A. (2022). TA'LIM VA O'QITISH NAZARIYASINING MUHIM JIHATLARI. *INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 2(19), 366-372.